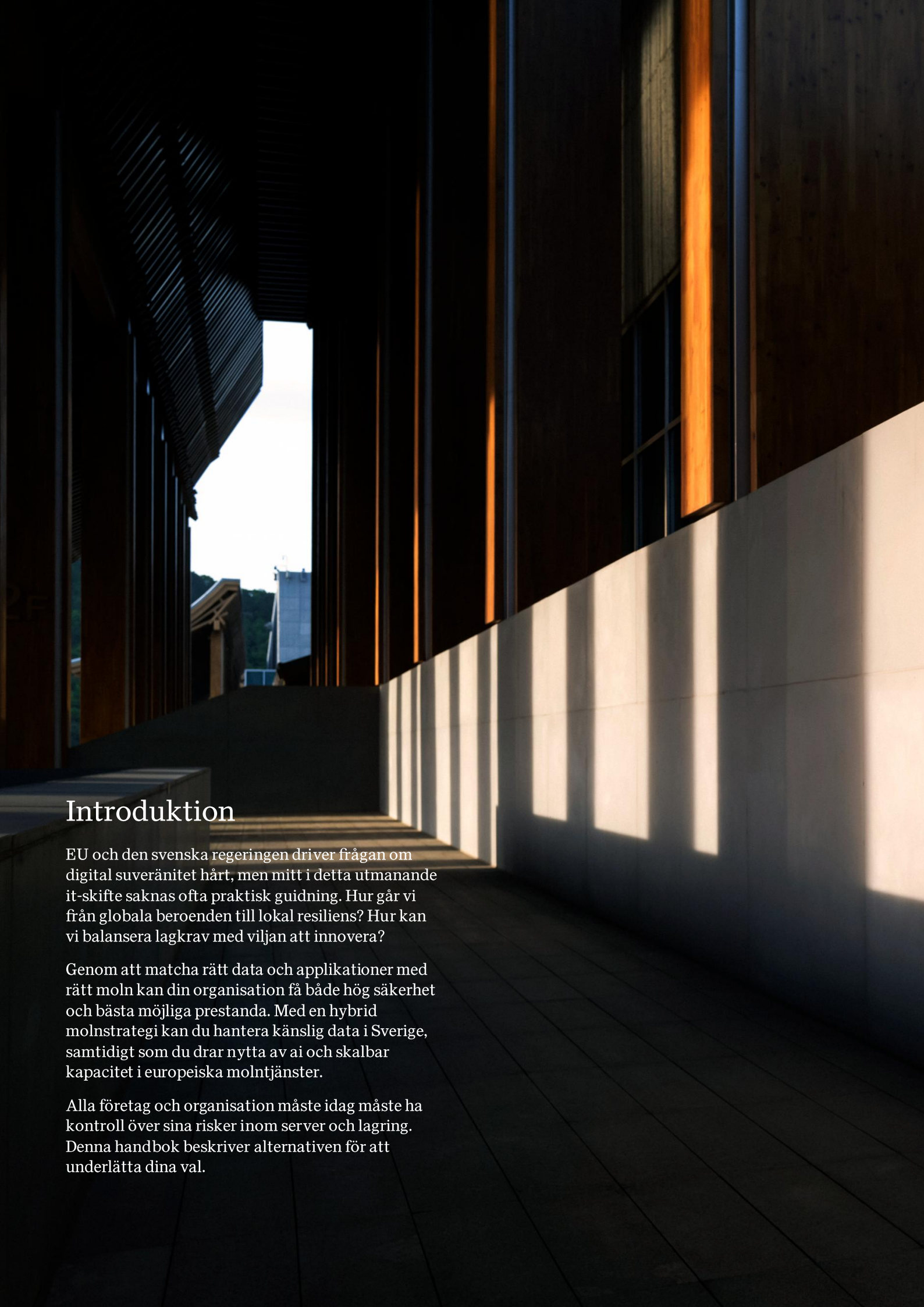

TELE2

Vilken digital infrastruktur möter kraven?

Kontroll, skalbarhet och flexibilitet styr valet av it-infrastruktur för verksamheten

Introduktion

EU och den svenska regeringen driver frågan om digital suveränitet hårt, men mitt i detta utmanande it-skifte saknas ofta praktisk guidning. Hur går vi från globala beroenden till lokal resiliens? Hur kan vi balansera lagkrav med viljan att innovera?

Genom att matcha rätt data och applikationer med rätt moln kan din organisation få både hög säkerhet och bästa möjliga prestanda. Med en hybrid molnstrategi kan du hantera känslig data i Sverige, samtidigt som du drar nytta av ai och skalbar kapacitet i europeiska molntjänster.

Alla företag och organisation måste idag måste ha kontroll över sina risker inom server och lagring. Denna handbok beskriver alternativen för att underlätta dina val.

”Molnresan” är inget nytt

Ett företags molnresa handlar om att visa hur organisationen går från traditionell it lokalt till att använda molntjänster – både tekniskt och organisatoriskt.

Redan på 1960–70-talet lanserades idén om “*utility computing*” av ai-pionjären John McCarthy, som föreslog att datorkraft i framtiden skulle levereras som en tjänst. På 1990-talet blev internet kommersiellt tillgängligt och VMware (grundat 1998) introducerade modern virtualisering.

2006 lanserade Amazon Web Services (AWS) EC2 och S3, det moderna molnet, och organiationer kunde börja hyra serverkapacitet på begäran. Detta ses ofta som startpunkten för “*cloud computing*” som vi känner det

Utmaningar med digital infrastruktur

Många organisationer har utmaningar som påverkar hur man arbetar med den digitala infrastrukturen.

- Det geopolitiska läget ställer nya krav på hantering av känslighet och kontroll.
- Hård konkurrens om resurser ställer krav på skalbarhet.
- Hård prispress och minskad budget leder till krav på flexibilitet.

Hantering av känslighet och kontroll?

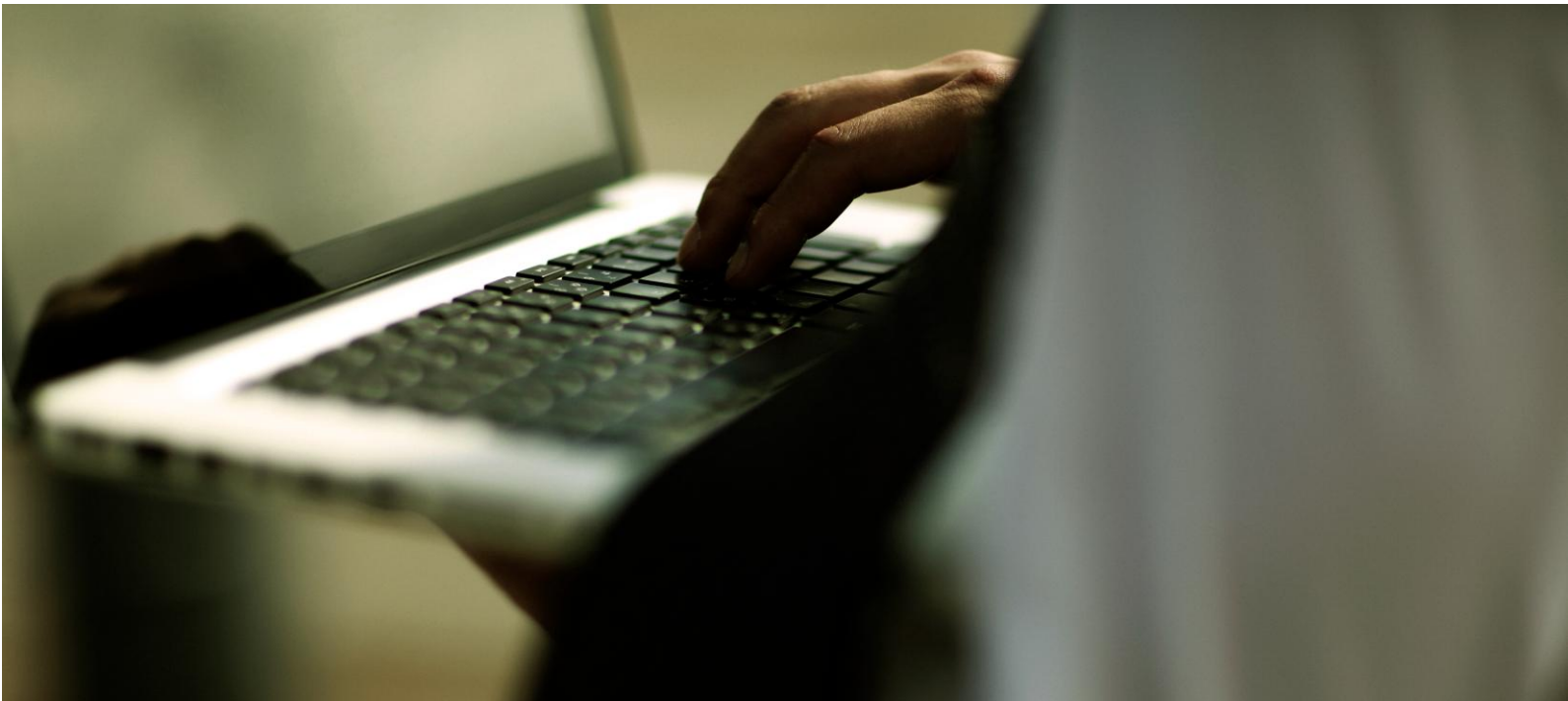
Geopolitiska drivkrafter som datasuveränitet, regulatoriska krav, teknologisk stormaktskonkurrens och cybersäkerhet har gjort molnstrategi till en fråga där val av leverantör, datalagring och arkitektur påverkas lika mycket av politik som av teknik.

Cybersäkerhetslagen började gälla 2026 och är den svenska lag som genomför EU:s NIS2-direktiv. Lagen gör molnstrategi till en reglerad, riskstyrd och geopolitisk fråga genom att ställa krav på säkerhet, leverantörskontroll, transparens och ledningsansvar i hela den digitala infrastrukturen.

Sveriges första samlade molnpolicy för offentlig sektor kom i maj 2026, och den är nu den centrala referensen. Sveriges molnpolicy kan sammanfattas: använd molnet, men på ett kontrollerat, säkert och strategiskt sätt.

Cloud and AI Development Act (CADA) är ett lagförslag från EU-kommissionen (lanserat 3 juni 2026). Syftet med CADA är att göra det enklare och snabbare att bygga ut hållbara moln- och datacenterlösningar i Europa. Målet är att påskynda användningen av moln och ai inom viktiga samhällssektorer, samtidigt som marknaden förblir öppen för olika aktörer och partners.

Initiativet ska hjälpa företag, molnleverantörer, investerare, forskare och offentliga verksamheter genom att skapa bättre förutsättningar för innovation och investeringar i ai och molnteknik. Samtidigt ska det stärka Europas digitala självständighet och minska beroendet av kritisk digital infrastruktur från andra delar av världen.

CADA introducerar ett ramverk där moln- och ai-tjänster klassas i fyra nivåer beroende på kontroll och risk utifrån åtta olika perspektiv:

- Strategisk suveränitet
  - Rättslig suveränitet
  - Data- och ai-suveränitet
- Operativ suveränitet
  - Suveränitet inom leveranskedjan
  - Teknologisk suveränitet
- Suveränitet inom säkerhet och efterlevnad
- Miljömässig hållbarhet

Utifrån dessa perspektiv och de krav CADA föreskriver inom respektive område kan it-konsumenter och leverantörer av it-tjänster bedöma vilken nivå av tillförlitlighet som efterfrågas och som en it-tjänst har.

Nivå	Typ av verksamhet	Skyddsbehov
Nivå 1	**Kommersiell verksamhet**	• Grundläggande skydd genom avtal • EU:s regler gäller, men beroenden av teknik från länder utanför EU accepteras
Nivå 2	**Verksamhet med känslig data eller särskilda regler**	• Data skyddas enligt EU-regler • Data lagras och hanteras inom EU • Känslig verksamhetsinformation skyddas
Nivå 3	**Samhällsviktig eller driftskritisk verksamhet**	• Hög motståndskraft mot störningar • Drift och kontroll sker inom EU • Minskad påverkan från lagar och myndigheter utanför EU
Nivå 4	**Säkerhetskänslig verksamhet och totalförsvar**	• Full kontroll över teknik, data och juridik • Hela leverantörs- och mjukvarukedjan kontrolleras inom Europa • Inga beroenden av teknik eller leverantörer utanför Europa

För somliga verksamheter kan hantering av känslig data och information öka behovet av egen kontroll. Det kan kräva infrastruktur och drift i egen regi, i egna lokaler och med teknik som kontrolleras helt inom organisationen. En hög grad av egen kontroll ger ett starkt oberoende samt skydd mot yttre påverkan, både ekonomiskt och tekniskt.

Samtidigt måste behovet av kontroll vägas mot ökade kostnader, samt att organisationen går miste om fördelarna med delad infrastruktur, gemensam kompetens och snabb teknikutveckling. Därför är det viktigt att noggrant bedöma hur mycket egen kontroll som faktiskt behövs för varje applikation.

Skalbarhet

När konkurrensen om resurser ökar behöver verksamheter kunna visa tydlig affärsnytta och snabbt anpassa sig och växa. Ai-utvecklingen gör att molnstrategier inte längre bara handlar om it-infrastruktur, utan också om att driva innovation med hjälp av data.

Molnet har blivit den centrala plattformen för att utveckla, skala upp och styra ai-lösningar, där kort ledtid till marknaden *(time-to-market)* är avgörande för att öka konkurrenskraften. Det finns många exempel på digitalt infödda bolag *(digital natives)*, som tack vare en skalbar molnstrategi snabbt har kunnat expandera globalt.

Flexibilitet

Infrastruktur för framtidssäkra applikationer är ofta kostsam. För att vara konkurrenskraftiga behöver företag och organisationer kunna få ut mesta möjliga av infrastrukturen bakom sina viktigaste applikationer. Det kräver ständig utveckling och anpassning.

Samtidigt går teknikutvecklingen snabbt, särskilt inom ai, vilket driver upp kostnaderna och ökar efterfrågan på viktiga komponenter och specialiserad infrastruktur. Det leder till brist på vissa resurser och högre priser. Dessutom ställer moderna applikationer allt högre krav på prestanda, vilket gör att infrastrukturen måste optimeras löpande.

Vilka alternativ finns?

Beroende på vad som är mest relevant för stunden kan olika alternativ vara rätt väg framåt. Med rätt molntjänster kan förutsättningar skapas för en smartare, mer flexibel och konkurrenskraftig verksamhet.

Lokal drift – egen infrastruktur

It-infrastrukturen finns lokalt med syfte att drifta lokala applikationer. Organisationen slipper beroenden av externa nätverk och har möjlighet att isolera system genom att begränsa extern åtkomst. Företagets data omfattas inte av andra länders lagar och lämnar aldrig landets gränser. Samtidigt är förmågan att leverera kapacitet utanför lokalen begränsad, eftersom lösningen inte är utvecklad för det.

Reflektera: Är egen, lokal infrastruktur relevant för din verksamhet?

- Har ditt företag kompetens att drifta själva?
- Finns hårdvara och egna datacenter tillgängligt?

Privat moln

Ett privat moln är en molnmiljö där infrastrukturen (servrar, lagring, nätverk) endast kan nås via ett privat nätverk. Det betyder att plattformen är helt isolerad, säker och anpassad efter just organisationens behov.

Ett privat moln kan placeras och driftas i organisationens egna datacenter (*on-prem*) eller i en partners datacenter (*hosted*).

Oavsett placering bygger det på samma molnteknik som publika moln. Det ger din verksamhet fördelarna med flexibilitet, säkerhet och prestanda, och samtidigt full kontroll över infrastrukturen.

Reflektera: Är privat moln relevant för din verksamhet?

- Finns extra höga krav på kontroll, säkerhet och anpassning?
- Finns regulatoriska krav som GDPR, branschregelverk eller interna krav för datahantering?
- Använder verksamheten känsliga eller verksamhetskritiska system?
- Behövs kundanpassade lösningar?
- Vill ditt företag lämna traditionella datacenter men inte gå över till publikt moln?
- Behöver verksamheten ha full kontroll över var data lagras och hur den hanteras?

Publikt moln

Ett publikt moln är en it-modell där en extern leverantör äger och driver den tekniska infrastrukturen (servrar, lagring, nätverk) och gör den tillgänglig för andra organisationer över internet. Det publika molnet gör det möjligt för företag av alla storlekar att få tillgång till samma kraftfulla teknologi som tidigare bara var förunnat de allra största bolagen.

Det publika molnet kännetecknas av exempelvis:

- Delad infrastruktur där flera företag delar på samma underliggande resurser, men deras data och applikationer är helt separerade och säkra från varandra.
- Som användare betalar du endast för det du faktiskt använder.
- Enkel skalbarhet där du snabbt kan öka eller minska kapaciteten när organisationens behov ändras.

Historiskt har marknaden dominerats av nordamerikanska aktörer, men under senare år har europeiska alternativ etablerats. Efterfrågan på europeiska moln- och ai-tjänster har ökat i takt med att företag och myndigheter blivit mer fokuserade på dataskydd, regulatoriska krav och digital suveränitet.

Reflektera: Är publikt moln relevant för din verksamhet?

- Passar en flexibel driftslösning som kan skalas upp eller ner utifrån verksamhetens behov och ekonomi?
- Uppfyller extern datalagring organisationens krav kring GDPR, cybersäkerhetslagar och datasuveränitet?
- Hur hanteras krav på operativ kontroll och potentiella leverantörsberoenden?
- Hur påverkas systemens prestanda och svarstider av att data och processer är distribuerade mellan olika miljöer?

Hybridmoln

Hybrida moln kombinerar privata moln, publika moln och ett eget datacenter i en sammanslagen lösning. Kombinationen ger fördelarna av det publika molnet, där användaren kan överlåta drift och ansvar till en extern leverantör, men samtidigt behålla tryggheten i den egna it-miljön för känslig information eller delar som är svåra att flytta av tekniska skäl.

Reflektera: Är en hybridmolnlösning relevant för din verksamhet?

- Vilka system kräver lokal kontroll respektive kapacitet i externa molntjänster?
- Finns kapacitet att övervaka och förvalta system i flera olika miljöer?
- Hur påverkar kontinuerlig dataöverföring mellan miljöerna systemens svarstider och kostnader?
- Går det att upprätthålla enhetliga säkerhets- och efterlevnadskrav oavsett var applikationerna körs?

Hur valet av infrastruktur påverkar verksamheten

Sammanfattningsvis har de olika typerna av it-infrastruktur både fördelar och nackdelar sett ur perspektiven kontroll, skalbarhet och flexibilitet.

Val av infrastruktur har fördelar och nackdelar

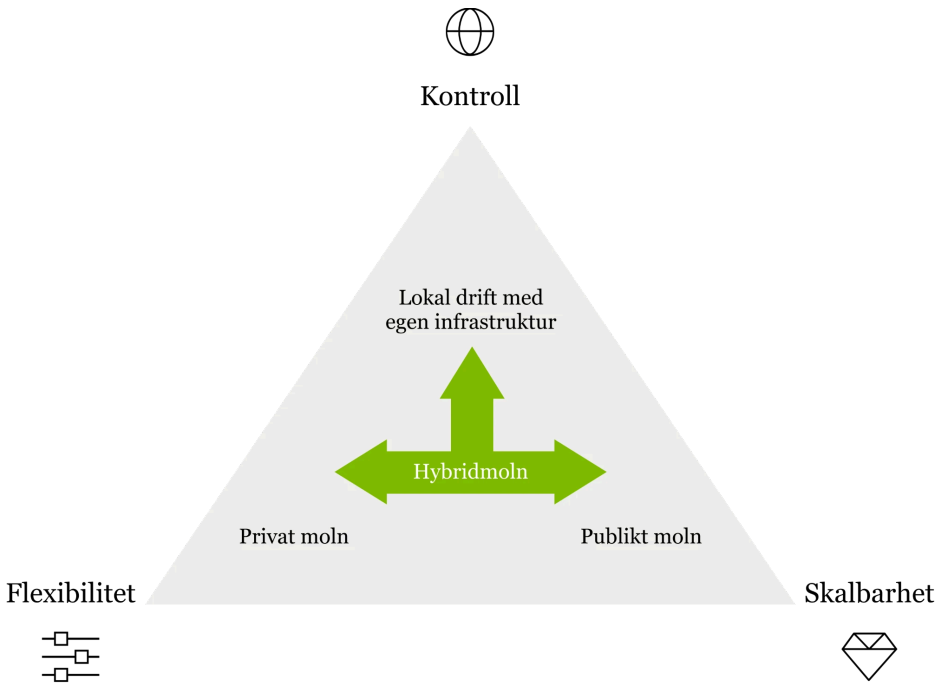
	Kontroll	Skalbarhet	Flexibilitet
Lokal drift egen infrastruktur	• Full kontroll!	• Beroende av egna investeringar • Endast lokal access	• Investeringstungt • Kräver egen kompetens
Privat moln	• Full kontroll av placering och hanteringen	• Konsumeras som OPEX • Förutsägbar kostnad	• Hög prestanda • Nyttja delad kompetens • Kan skräddarsys
Publikt moln	• Beroende till leverantören och ursprungsland	• Skalar snabbt • Tillgänglig globalt • Betala bara för det du använder	• Mycket funktionalitet men inte anpassningsbart

Hybrida molnet

balanserar fördelarna med privat och publikt moln och placerar applikationer där de passar bäst för stunden

Var i triangeln din verksamhet placerar sig beror på hur vad som prioriteras högst utifrån kontroll, flexibilitet och skalbarhet.

Olika lösningar matchar

TELE2

Viktigt att tänka på när du väljer digital infrastruktur

- Vilken tidshorisont har ditt affärscase? Det påverkar bland annat flexibiliteten.
- Molnresan är inte rak och ändlig – bygg för förändring.
- Det räcker inte med att bara bygga. Följ i stället principen *Plan-Build-Run* – där alla steg är lika viktiga.

Sammanfattning

Det finns ingen universallösning när det gäller val av digital infrastruktur. Valet mellan lokal drift, privat moln, publikt moln eller en hybridlösning behöver utgå från verksamhetens krav på kontroll, skalbarhet och flexibilitet.

Genom att kombinera rätt teknik med en genomtänkt molnstrategi kan organisationen skapa förutsättningar för innovation, säkerhet och långsiktig konkurrenskraft. Det viktigaste är inte vilket moln du väljer, utan att rätt applikationer och data placeras i rätt miljö utifrån verksamhetens behov och mål.

TELE2

Behöver du hjälp i ditt val?

Dagens snabba teknologiska förändringar inte bara utmanar oss, utan öppnar även upp för nya möjligheter.

Genom att satsa på skalbara och anpassningsbara it-lösningar, molntjänster och smarta affärsmodeller kan organisationer möta de ökade säkerhetskraven och samtidigt stötta en hållbar omställning.

Vill du veta mer om hur du kan optimera din verksamhets it-miljö eller få rådgivning av våra företagsexperter? Välkommen att kontakta oss så hjälper vi dig vidare.

